

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 10C/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4219203473
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Monika Pivarčiová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2021:4219203473.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou Mgr. Monikou Czafikovou v právnej veci žalobkyne: G. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. nad I. č. XX, práv. zast.: V4 JURISTIC group, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Furdekova 16, Bratislava, proti žalovaným: 1/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, 2/ S.. N. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. ulica č. XXXX/XX, H., práv. zast.: JUDr. Juraj Gavalec, advokát so sídlom Teodora Tekela 23, Trnava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni sumu 10.000,00 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

III. Žalobkyňa má voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznaného plnenia, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

IV. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Komárno súdny poplatok zo žaloby vo výške 313,00 eur (položka 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb.) do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 02.10.2019 doručenu súdu dňa 03.10.2019 domáhala, aby súd žalovaných 1/ a 2/ zaviazal zaplatiť jej spoločne a nerozdielne sumu 50.000,00 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy.

2. Žalobu odôvodnila tým, že trestným rozkazom Okresného súdu Komárno zo dňa 20.03.2019, sp. zn. 2T/24/2019-652, právoplatný a vykonateľný dňa 10.04.2019, bol žalovaný 2/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že dňa 08.03.2018 v čase okolo 06:02 hod. viedol ako vodič motorové vozidlo zn. G. X3 ev.č. H v meste H. vo vnútornom pruhu vozovky v smere od J. H. k I. mostu po V. ulici, pričom v km 101,96 tejto štátnej cesty I/63 v dôsledku nedostatočného sledovania situácie v cestnej premávke porušiac ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nedal prednosť dvom chodkyňam, ktoré spoločne vstúpili na vozovku a prechádzali - z jeho pohľadu z pravej strany na ľavú stranu cesty - cez priechod pre chodcov, nachádzajúci sa pred križovatkou pred mostom cez rieku I., a do ktorých narazil prednou strednou časťou

svojho vozidla, v dôsledku čoho obe chodkyne - D. U., nar. XX.XX.XXXX a S. S., nar. XX.XX.XXXX, utrpeli zranenia nezlučiteľné so životom, na následky ktorých dňa 08.03.2018 zomreli. Nebohá D. U. bola matkou žalobkyne. Q. motorové vozidlo, ktoré žalovaný 2/ viedol bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené u žalovanej 1/. Žalovaný 2/ ako vodič motorového vozidla porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c), písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, čím zapríčinil vznik dopravnej nehody, pri ktorej matka žalobkyne utrpela zranenia nezlučiteľné so životom. Žalobkyňa mala so svojou matkou úprimný a vrúcny vzťah. Tvorili nadmieru harmonický rodinný zväzok, nakoľko bývali vo svojej vzájomnej blízkosti a obe sa často navštevovali. Spoločne vykonávali všetky aktivity bežného rodinného života dcéry a matky, ktoré sa mali úprimne rady. Nebohá pomáhala žalobkyni aj s výchovou jej detí, najmä mladšieho syna, ktorý trpí autizmom a vyžaduje si veľkú mieru pozornosti a starostlivosti. Spoločne si pomáhali pri prekonávaní či už ťažších alebo ľahších životných situácií. Žalobkyňa vnímala a dodnes vníma stratu svojej matky veľmi tragicky a emotívne, keďže prišla o najväčšiu oporu vo svojom živote. Neustále pociťuje stratu pri bežných situáciách akými sú rôzne sviatky, rodinné oslavy, no najmä bežné fungovanie rodiny. Situáciu sa snaží dodnes zvládať vykonávaním denných povinností a podporou okolia. Smrť matky žalobkyne spôsobila žalobkyni veľmi vážny zásah do jej súkromného života, ako aj života jej detí, teda vnúčať nebohej. Jej smrťou stratila sociálne, morálne a citové puto, ktoré bolo medzi ňou a jej matkou vytvorené. Stratila možnosť prejavovať jej lásku, porozumenie, priazeň a rovnalo prijímať od nej všetky uvedené emočné prejavy. Protiprávnym konaním žalovaného 2/, aj keď nedbanlivostným, došlo k nenávratnej deštrukcii väzieb súkromného života žalobkyne. Tieto následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna nie je postačujúca, aby zmiernila ujmu žalobkyne a vyplnila prázdne miesto po strate milovanej matky. Žalobkyňa prišla o matku a najlepšiu priateľku zároveň a ich spoločný život, ktorý bol harmonický. Ujma vzniknutá žalobkyni je neodstrániteľná a objektívne závažná z pohľadu ktorejkoľvek fyzickej osoby. Poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy môže u žalobkyne prispieť k zmierneniu stavu, je prejavom slušnosti a spravodlivosti, aj keď nemôže odčiniť dopad tragickej udalosti. Žalobkyňa má za to, že morálna satisfakcia je v tomto prípade nepostačujúca a preto má ako najbližšia rodina zosnulej právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú si vyčíslila na sumu 50.000,00 eur. Žalobkyňa zároveň poukázala na skutočnosť, že žalovaní 1/ a 2/ boli vyzvaní na mimosúdne riešenie predmetnej právnej veci, no do dňa podania žaloby nebolo z ich strany poskytnuté akékoľvek stanovisko.

3. Na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa pripojila k žalobe nasledovné listinné dôkazy: rodný list žalobkyne, trestný rozkaz Okresného súdu Komárno sp. zn. 2T/24/2019-652 zo dňa 20.03.2019, úmrtný list matky žalobkyne, výzvy zo dňa 27.06.2019 na plnenie titulom nemajetkovej ujmy adresované žalovaným 1/ a 2/ spolu s doručenkami.

4. Žalovaná 1/ sa k podanej žalobe vyjadrila v podaní doručenom súdu dňa 28.10.2019, v ktorom uviedla, že je nespornou skutočnosťou, že dňa 08.03.2018 došlo v H. k tragickej udalosti, keď žalovaný 2/ viedol ako vodič motorové vozidlo zn. G. X3 ev. č. H pričom v dôsledku nedostatočného sledovania situácie v cestnej premávke nedal prednosť dvom chodkyniam, ktoré prechádzali cez priechod pre chodcov a do ktorých narazil prednou časťou svojho vozidla, v dôsledku čoho obe chodkyne utrpeli zranenia nezlučiteľné so životom. Žalovaného 2/ uznal Okresný súd Komárno trestným rozkazom sp. zn. 2T/24/2019 zo dňa 20.03.2019 za vinného z prečinu usmrtenia a odsúdil ho na podmienený trest odňatia slobody o výmere 2 roky a zároveň mu uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní šesť rokov. Z ustanovenia § 13 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Priamo zo zákona teda vyplýva, že o výške náhrady nemajetkovej ujmy rozhoduje súd a nie poisťovateľ. Nie je pravdou tvrdenie žalobkyne, že zo strany žalovaného 1/ nebolo poskytnuté žiadne stanovisko k výzve na mimosúdne riešenie veci. Žalovaná 1/ listom zo dňa 04.07.2019 odpovedala na výzvu priamo právnomu zástupcovi žalobkyne, kde zaujala svoje stanovisko. Žalovaná 1/ poukázala na skutočnosť, že súd by mal pri posudzovaní požiadavky na poskytnutie iného ako morálneho zadosťučinenia prihliadnuť na kritéria na strane žalobkyne, ktorými sú: intenzita jej vzťahu s nebohou matkou, vek zomrelej a vek žalobkyne, otázka hmotnej závislosti žalobkyne na zomrelej, prípadne poskytnutie inej satisfakcie a kritériami na strane zodpovednostného subjektu sú: postoj zodpovednostného subjektu, dopad udalosti do duševnej sféry zodpovednostného subjektu, majetkové pomery zodpovednej osoby, miera zavinenia resp. spoluzavinenia zodpovednej osoby, pričom dôkazné bremeno preukazovania je na žalobkyni. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k žalobe ďalej uviedla, že k charakteru a intenzite vzájomného vzťahu matky a dcéry sa v tomto štádiu konania nevie vyjadriť, avšak zo žaloby je zrejmé, že nežili v spoločnej

domácnosti. Žalobkyňa je plnoletá 40-ročná dcéra schopná samostatne sa živiť, ktorá už má vlastnú rodinu a preto nemožno hovoriť o takej intenzite vzťahov ako je medzi matkou a maloletým dieťaťom žijúcimi v spoločnej domácnosti, kde je navyše dieťa existenčne závislé od rodičov. Zomrelá mala v čase svojej smrti nedožitých 61 rokov, t.j. bola vo veku blížiacom sa dôchodkovému veku. Žalovaný 2/ ako pôvodca zásahu do práva žalobkyne na súkromný a rodinný život bol v trestnom konaní uznaný za vinného za prečin usmrtenia a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 6 rokov. Žalobkyni tak bola poskytnutá satisfakcia formou trestného odsúdenia pôvodcu zásahu, ktoré znamenalo morálne odsúdenie páchatel'a trestného činu ako aj samotného spáchaného skutku. Z trestného rozkazu je zrejmé, že žalovaný 2/ spáchanie skutku nepopieral, nepodal proti trestnému rozkazu odpor, čo by malo za následok nariadenie hlavného pojednávania a bezpochyby by táto skutočnosť na žalobkyňu vplývala negatívne. Žalobkyňa tak v dôsledku správania sa žalovaného 2/ nemusela opakovane vypovedať a zúčastniť sa konania pred súdom. Žalovaná 1/ ďalej poukázala na to, že každé priznanie náhrady nemajetkovej ujmy musí byť riadne a spoľahlivo odôvodnené skutkovými okolnosťami prípadu. Súd by mal pristupovať k priznávaniu týchto súm obozretne a trpezlivo a nepriznávať žalobcom sumy, ktoré sú zjavne neprimerané a nereálne k majetkovým a príjmovým pomerom v Slovenskej republike. Priznanie súm, ktoré niekoľkokrát násobne prevyšujú priemerný mesačný zárobok a sú preto z hľadiska priemerného pôvodcu zásahu nesplateľné, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané finančné zadosťučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti. Nie je prípustné priznávať sumy, ktoré pôsobia viac ako trest pre pôvodcu zásahu než náhrada pre dotknuté osoby. Náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznávať voči právnickým osobám podľa iných kritérií ako voči fyzickým osobám. Poisťovateľ môže odškodňovať poškodeného iba v rozsahu zodpovednosti poisteného za škodu, resp. v tomto prípade nemajetkovú ujmu, nakoľko hradí náhradu škody za neho. Primárne ide o nárok poškodeného voči škodcovi. Pri posudzovaní okolností protiprávneho zásahu a rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy by mal súd rozhodovať bez ohľadu na existenciu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Žalovaná 1/ tiež za nezanedbateľnú považuje tú skutočnosť, že k dopravnej nehode došlo nedbanlivostným konaním žalovaného 2/, nešlo teda o úmyselný trestný čin, vodič nekonal pod vplyvom alkoholu, za uvedený skutok bol právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo v trvaní 6 rokov. Žalovaná 1/ záverom svojho vyjadrenia poukázala na rozhodovaciu prax súdov vo veciach priznanej nemajetkovej ujmy.

5. Žalovaný 2/, ktorému bola žaloba aj s prílohami doručená dňa 03.11.2019, sa k podanej žalobe písomne nevyjadril.

6. Žalobkyňa vo svojej replike k vyjadreniu žalovanej 1/ poukázala na skutočnosť, že celkovú ujmu, ktorú pociťuje znásobuje skutočnosť, že matka žalobkyne bola zdravá a vitálna a z okamihu na okamih prišla o svoj život protiprávnym konaním žalovaného 2/. Matka žalobkyne neporušila žiadne právne predpisy, naopak dodržala svoje povinnosti v pozícii chodca ako účastníka cestnej premávky, no napriek neuváženenému konaniu bola predčasne usmrtená. Práve tragickosť a nepredvídateľnosť zanechali u žalobkyne dlhodobú psychickú ujmu, ktorú pociťuje aj s odstupom času. Žalobkyňa taktiež v závere svojho podania poukázala na niektoré z rozhodnutí súdov vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

7. Žalovaná 1/ v duplike uviedla, že vo svojom predchádzajúcom vyjadrení poukázala na objektívne kritériá, ktoré by mal súd vziať do úvahy pri rozhodovaní o tom, či žalobkyni prizná nemajetkovú ujmu v peniazoch a v akej výške. Hodnotenie žalobkyne je len jej subjektívne hodnotenie. Rodinný pomer medzi pozostalým a zomrelým sám o sebe ešte nepreukazuje intenzitu zásahu do práva na ochranu pozostalostného príbuzného, túto je potrebné preukázať a dôkazné bremeno zaťažuje žalobkyňu. Záverom žalovaná 1/ poukázala na skutočnosť, že v prípade súdnych rozhodnutí, na ktoré poukazuje žalobkyňa, nejde o porovnateľné prípady s prejednanou vecou, keďže ani v jednom prípade nejde o priznanú nemajetkovú ujmu dospelému dieťaťu s vlastnou rodinou.

8. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktorom tak zástupca žalobkyne ako aj žalovaná 1/ predniesli žalobu a vyjadrenie k nej v súlade s ich písomným vyhotovením. Zástupca žalovaného 2/ vo vyjadrení k žalobe uviedol, že žalovaný 2/ nesúhlasí so sumou, ktorá je uvedená v žalobe, považuje ju za neprimeranú a je na žalobkyni, aby uniesla dôkazné bremeno a na súde, aby rozhodujúce okolnosti vyhodnotil. Žalovaný 2/ však nepopiera zavinenie dopravnej nehody a nespochybňuje ani jej následky.

9. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a žalovaného 2/, výsluchom svedka L. P., a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, a to rodným listom žalobkyne, trestným rozkazom Okresného súdu Komárno sp. zn. 2T/24/2019-652 zo dňa 20.03.2019, úmrtným listom matky žalobkyne, výzvou zo dňa 27.06.2019 na plnenie titulom nemajetkovej ujmy adresovaným žalovaným 1/ a 2/ s doručenkami a pripojenými spismi Okresného súdu Komárno sp. zn. 5D/299/2018 a 2T/24/2019. Súd nevykonal dôkaz navrhnutý žalovanou 1/ - výsluch svedkyne D. U., nar. XXXX, keďže jej prítomnosť na pojednávaní sa nepodarilo zabezpečiť a účinkom sa minul aj pokus súdu o podanie písomnej svedeckej výpovede. Z takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

10. Z rodného listu žalobkyne vyplýva, že nebohá D. U., nar. XX.XX.XXXX bola matkou žalobkyne.

11. Z pripojeného spisu Okresného súdu Komárno sp. zn. 5D/299/2018 vyplýva, že dedičmi po nebohej D. U. boli dcéry nebohej: žalobkyňa a jej sestra D. U., nar. XX.XX.XXXX. Náklady spojené s pohrebom nebohej znášala žalobkyňa.

12. Z trestného rozkazu Okresného súdu Komárno č.k. 2T/24/2019-652 vyplýva, že žalovaný 2/ ním bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 08.03.2018 v čase okolo 06,02 hod. viedol ako vodič motorové vozidlo značky G. X3 evidenčného čísla KN XXX EO v meste H. vo vnútornom pruhu vozovky v smere od J. H. k I. mostu po V. ulici, pričom v km 101,96 tejto štátnej cesty I/63 v dôsledku nedostatočného sledovania situácie v cestnej premávke porušiac ustanovenie § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nedal prednosť dvom chodkyňam, ktoré spoločne vstúpili na vozovku a prechádzali - z jeho pohľadu z pravej strany na ľavú stranu cesty - cez priechod pre chodcov nachádzajúci sa pred križovatkou pred mostom cez rieku I., a do ktorých narazil prednou strednou časťou svojho vozidla, v dôsledku čoho obe chodkyne - D. U., nar. XX.XX.XXXX a S. S., nar. XX.XX.XXXX utrpeli zranenie nezlučiteľné so životom, a to D. U. úrazovo-krvácavý šok pri združenom poranení viacerých orgánov - polytraume, ktorým podľahla po prevoze do Forlife n.o. Všeobecnej nemocnice Komárno dňa 08.03.2018 o 07,55 hod. a S. S. zakrvácanie pod obaly a do komôr mozgu pri zlomenine klenby a spodiny lebečnej, ktorým podľahla počas prevozu do Forlife n.o. Všeobecnej nemocnice Komárno dňa 08.03.2018 o 06.42 hod. Za tento prečin bol žalovaný 2/ odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon bol podmienenečne odložený a bola určená skúšobná doba v trvaní 5 rokov. Zároveň bol žalovanému 2/ uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 6 rokov.

13. Súčasťou pripojeného spisu Q. súdu Komárno sp. zn. 2T/24/2019 je aj znalecký posudok č. 22/2018 F. X. I., znalca v odbore doprava cestná, odvetvie odhad hodnoty cestných vozidiel; dopravné nehody; technický stav vozidiel. Zo záverov tohto znaleckého posudku vyplýva, že technika a spôsob jazdy žalovaného 2/ nebola správna. Jeho nesprávna technika a spôsob jazdy spočívala v tom, že sa v plnej miere nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho sa pohyboval rýchlosťou v rozmedzí 57 až 63 km/hod., to je vyššou ako je najvyššia dovolená v danom úseku cesty. Na vstup chodkýň do vozovky na priechod pre chodcov aj napriek tomu, že blikali LED prvky umiestnené vo vozovke, reagoval neskoro, v dôsledku čoho došlo k zrážke osobného motorového vozidla a chodkýň. Technika a spôsob použitia vozovky chodkyňami bola správna. Svojim vstupom na priechod pre chodcov žalovaného 2/ len obmedzili vzhľadom ku skutočne zistenej aj dovolenej rýchlosti osobného motorového vozidla pri včasnej reakcii jeho vodiča. Znalec zdôraznil absentujúce reflexné prvky alebo reflexný bezpečnostný odev a uviedol, že v prípade, že by chodkyne použili reflexný bezpečnostný odev, boli by pre vodiča, ktorý sa v plnej miere venuje vedeniu vozidla a sleduje situáciu v cestnej premávke skôr, včas spozorovateľné a teda by na ich pohyb vo vozovke mohol včas reagovať. Za príčinu dopravnej nehody z technického hľadiska znalec určil nesprávnu techniku a spôsob jazdy vodiča osobného motorového vozidla - žalovaného 2/, ktorý nedal prednosť chodkyňam prechádzajúcim cez cestu riadne po priechode pre chodcov.

14. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 15.06.2020 pri výsluchu vypovedala, že pri dopravnej nehode stratila svoju najbližšiu osobu, ktorá jej vo všetkom pomáhala a ktorá pri nej vždy stála. Žalobkyňa vychováva sama tri deti, najmenšie z nich trpí vážnou formou autizmu. Žalobkyňa sa mohla spoľahnúť len na svoju matku, len ona jej mohla dávať pozor na deti, pretože najmladšie dieťa trpiace autizmom neznáša cudzích ľudí. Matku žalobkyne však poslúchalo, preto jej žalobkyňa mohla dôverovať. Tri mesiace pred

smrťou matky žalobkyne zomrel aj otec jej dvoch starších detí. Deti tým veľmi trpeli, žalobkyňa to mala veľmi ťažké aj so staršími synmi. Keby v deň dopravnej nehody nemali deti prázdniny v škole, tak by to žalobkyňa veľmi ťažko prežívala, asi by to ani neprežila. V to ráno matku budila ona, hoci nežili spolu, boli v dennom kontakte. V to ráno mala ísť matka žalobkyne na kontrolu k lekárovi kvôli cukrovke. Do dnešného dňa žalobkyňa nevie, kto jej okolo 9,00 hod. volal a ženským hlasom sa jej spýtal, či sedí, pretože sa stala veľmi veľká tragédia, že jej mama aj s priateľkou zomreli. Žalobkyňa si najprv myslela, že je to len žart. Keďže nevedela, či je to naozaj pravda a ona nemohla nechať najmladšieho syna samého doma, poprosila jeho otca, s ktorým v tom čase žila v partnerskom zväzku, aby išiel do nemocnice. On jej potvrdil, že je to pravda. Na to žalobkyňa poprosila susedu, aby jej postrážila syna a tiež utekala do nemocnice. K svojmu vzťahu s matkou žalobkyňa vypovedala, že mali veľmi dobrý vzťah, aj keď jej matka finančne nevedela pomôcť, každý deň k nej matka prišla bicyklom a poobede išla domov. Keď žalobkyňa varila, vždy dala aj matke. Žalobkyňa má aj mladšiu sestru, ktorá však nebola s matkou v kontakte 9 rokov, preto bola žalobkyňa jediná, na koho sa mohla jej matka spoľahnúť. Žalobkyňa už nemá žiadnych takýchto blízkych rodinných príslušníkov, jediný, kto jej pomáha aj finančne je otec jej najmladšieho dieťaťa. K osobe svojej matky žalobkyňa vypovedala, že bola na predčasnom dôchodku, predtým pracovala 4 hodiny denne pre mesto, partnera nemala, voľný čas trávila so žalobkyňou, mala cukrovku, ktorá nemusela byť liečená inzulínom ale len liekmi, iné zdravotné problémy nemala, ešte mohla žiť. Ostatní ju vnímali ako dobrú ženu, je jej škoda. Žalobkyňa si myslí, že vinník nedostal spravodlivý trest. K utrpenej ujme žalobkyňa uviedla, že ani doteraz sa to ešte vôbec nezlepšilo, stále ju čaká, ešte stále jej veľmi chýba. Odbornú pomoc v osobe psychológa alebo psychiatra žalobkyňa nevyhľadala, pretože by to bolo zbytočné, keďže nemôže brať lieky. Žalobkyňa žalovaného 2/ nikdy nevidela. V čase smrti svojej matky nemala žiadne peniaze, preto pohrebnictvo vyzvalo žalovaného 2/, aby nahradil náklady spojené s pohrebom. Žalovaný 2/ pohrebniectvu uhradil náklady na rozlúčku a spoplnenie.

15. Žalovaný 2/ v rámci svojej písomnej výpovede, ku ktorej bol súdom vyzvaný v zmysle § 195 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) uviedol, že žalobkyňu sa osobne ospravedlnil v pohrebniectve, ktoré zabezpečovalo pohreb matky žalobkyne. Zaplatil približne 1.500,00 eur, avšak presný dátum, kedy sa tak stalo nevie uviesť. Žalovaný 2/ je veriaci a je lekár, celý život zachraňuje životy ľudí, o to viac je preto postihnutý uvedenou tragédiou, kedy jeho pričinením prišli o život dvaja ľudia. Doteraz sa s tým nevie vyrovnáť. Má pocity stiesnenosti a odvtedy trpí nespavosťou. Najviac ho tragická udalosť zasiahla na jeho prežívaní a z bežného života ho to postihlo tak, že nemôže navštevovať pacientov na motorovom vozidle, pretože mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá, čo je však oproti jeho pocitu viny, s ktorým sa nevie vyrovnáť, zanedbateľné. Víkendy prakticky pretrpí a čaká na pondelok, aby mohol ísť do práce a prišiel aj na iné myšlienky. Jeho majetkové pomery mu neumožňujú uhradiť sumu požadovanú v žalobe.

16. Svedok L. P. na pojednávaní dňa 14.09.2020 vypovedal, že žalobkyňa je jeho partnerka, žijú spolu. To, čo prežil po jej boku, keď sa to stalo, nepraje nikomu. Ich syn je autista, preto žalobkyňa nemohla brávať lieky na ukladnutie, keďže musela dávať pozor na syna. Žalobkyňa každý deň vstávala a chodila spať s plačom. Čakala svoju matku, trpeli pritom aj deti. Ich 7-ročný syn autista doteraz spomína svoju starú matku, ktorá žalobkyňu veľmi pomáhala. Nebola to len jej matka, ale aj jej priateľka. Žalobkyňa nechodí nikam, preto mala veľmi priateľský vzťah s matkou, ktorá jej vo všetkom pomáhala. Ani teraz nemôže žalobkyňa kvôli ich dieťaťu nikam chodiť, pretože dieťa je na ňu veľmi naviazané. Veľmi často však chodievala na cintorín. Matka jej aj teraz veľmi chýba, každý deň ju čaká. Prvé Vianoce po nehode žalobkyňa takpovediac dostala šok, keďže Vianoce trávili vždy spolu. Približne trištvrte roka po nehode bolo jedno obdobie, keď bola žalobkyňa tak veľmi psychicky zničená, že ako partneri boli asi mesiac odlúčení, žalobkyňa sa s ním nechcela rozprávať, požiadala mesto o pridelenie bytu, v ktorom žila. On ju prosil nech sa vráti, ale ona sa uzatvárala do seba, hovoril jej, že ich syn potrebuje rodinu. Teraz sa jej snaží pomáhať tak, ako to robila jej matka, ale to sa nedá nahradiť a žalobkyňu už matku nič nevráti. V čase dopravnej nehody žil svedok so žalobkyňou, ktorá sa so svojou matkou stretávala každý deň popoludní približne do 7-8 hodiny večer. Matka žalobkyne bývala neďaleko od nich, na druhom konci mesta, chodievala k nim buď autobusom, alebo bicyklom, pri stretnutiach bol prítomný aj on. On sám sa nevie postarať o ich autistického syna, je to s ním veľmi ťažké. So žalobkyňou žije v spoločnej domácnosti 13 rokov, ich syn navštevuje špeciálnu školu v H., predtým chodil do škôlky v H.. Záverom svedok ešte uviedol, že jeho nevlastní synovia asi týždeň pred Vianocami stratili svojho biologického otca, znášali to veľmi zle, ale nejako sa cez to preniesli, a následne o tri mesiace stratili aj svoju starú matku.

17. Žalovaná 1/ titulom záverečnej reči poukázala okrem iného aj na skutočnosť, že žalobkyňa sa v priebehu konania snažila preukázať, že bola s matkou v intenzívnom každodennom kontakte, avšak vo výpovediach žalobkyne a jej partnera boli rozpory, keďže žalobkyňa tvrdila, že matka k nej chodila každý deň a poobede išla domov, avšak jej partner vypovedal, že sa stretávali každý deň popoludní približne do 7 - 8 hodiny večer. Podľa žalovanej 1/ ide o protichodné tvrdenia a je zvláštne a vzbudzujúce pochybnosti, že žalobkyňa a jej partner (ktorý bol podľa vlastných slov prítomný pri ich stretnutiach) vypovedajú inak o čase stretnutí. Žalovaná 1/ sa domnieva, že stretnutia neprebiehali na dennej báze a v takej intenzite ako to prezentovala žalobkyňa alebo pri nich nebol prítomný jej partner a tak nevie potvrdiť, ako často sa stretávali. Zároveň svedok vypovedal, že maloletý syn trpiaci autizmom navštevoval špeciálnu škôlku a tak nebolo asi potrebné, aby žalobkyňa so starostlivosťou o neho pomáhala matka v doobedňajších hodinách. Súd by mal pri rozhodovaní vziať do úvahy vek žalobkyne, skutočnosť, že je dospelá žena s vlastnou rodinou a nebola od matky hmotne závislá, že žalobkyňa má partnera, ktorý by jej mal poskytnúť zázemie a oporu, že žalobkyňa sa v súvislosti s touto udalosťou nepodrobila žiadnej odbornej liečbe, ani nevyhľadala pomoc napr. psychológa. Žalovaný 2/ bol v trestnom konaní uznaný za vinného za prečin usmrtenia a bol mu uložený trest, čím bola žalobkyňa tiež poskytnutá satisfakcia formou trestného odsúdenia pôvodcu zásahu, ktoré znamenalo morálne odsúdenie páchatel'a trestného činu ako aj samotného spáchaného skutku. Žalovaný 2/ sa žalobkyňu osobne ospravedlnil v pohrebníctve, ktoré zabezpečovalo pohreb poškodenej, preto nie je zrejmé, prečo žalobkyňa tvrdila, že ho nikdy nevidela a ani nechce vedieť, kto to je. Žalovaný 2/ uhradil náklady spojené s poslednou rozlúčkou a tieto si ani nežiadal refundovať z povinného zmluvného poistenia od žalovanej 1/, išlo teda o osobnú iniciatívu žalovaného 2/. Žalovaná 1/ ďalej poukázala na skutočnosť, že nebohá nemala na sebe žiadne reflexné prvky, ktoré by mohli prispieť k tomu, aby ju vodič motorového vozidla (žalovaný 2/) zbadal skôr. K nehode došlo 08.03.2018 okolo 6:02 hod., teda ešte pred východom slnka a bolo v záujme ochrany zdravia poškodenej, aby mala na sebe tak skoro ráno reflexné prvky. Žalovaná 1/ sa nazdáva, že nebohá tak porušila všeobecnú prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka počínať si tak, aby nedochádzalo ku škode na zdraví a túto skutočnosť by mal súd tiež zohľadniť pri svojom rozhodnutí.

18. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

19. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

20. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

21. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

22. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

23. Podľa § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

24. Podľa § 449 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení. Náklady liečenia a náklady pohrebu sa uhradzujú tomu, kto ich vynaložil.

25. Podľa § 4 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti

právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

26. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

27. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáha ochrany osobnostných práv požadovaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to na tom skutkovom základe, že protiprávnym konaním žalovaného 2/ (vodiča osobného motorového vozidla, ktorý zaviniel dopravnú nehodu, pri ktorej matka žalobkyne utrpela zranenia, ktoré boli nezlučiteľné so životom), malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobkyne, a to práva na zdravie a súkromie, ako aj práva na rodinný a súkromný život.

28. Žalovaná 1/ nespochybňovala, že nedbanlivostným konaním žalovaného 2/ došlo k tragickej udalosti, pri ktorej prišla o život matka žalobkyne. Rovnako nespochybňovala, že týmto nedbanlivostným konaním žalovaný 2/ zasiahol do práva na ochranu osobnosti žalobkyne. Za sporné však považovala, či v prejednávanej veci išlo o zásah takej intenzity, že je dôvodné vzhľadom na všetky okolnosti priznať žalobkyňi nemajetkovú ujmu v peniazoch a či nie je postačujúce odsúdenie páchatela v trestnom konaní, ktoré predstavuje morálnu satisfakciu pre žalobkyňu. V prípade, ak by súd vyhodnotil, že je dôvodné priznať žalobkyňi nemajetkovú ujmu v peniazoch, je sporné aká výška spravodlivo odzrkadľuje všetky okolnosti tak na strane žalobkyne ako aj na strane žalovaného 2/ ako pôvodcu zásahu.

29. Žalovaný 2/ rovnako nespochybňoval zavinenie dopravnej nehody a jej následky, avšak sumu uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy považoval za neprimerane vysokú.

30. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je čo do právneho základu uplatneného nároku dôvodná a čo do výšky uplatneného nároku je dôvodná len sčasti.

31. V prvom rade sa súd zaoberal vecnou legitimáciou strán sporu a to tak aktívnou, teda na strane žalobkyne, ako aj pasívnou, teda na strane žalovaných 1/ a 2/. Vecnou legitimáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna strana civilného procesu (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a druhá strana (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný).

32. Aktívnu vecnú legitimáciu žalobkyne mal súd preukázanú z rodného listu žalobkyne, z ktorého je zrejmé, že žalobkyňa je dcérou nebohej D. U.. V zmysle § 11-13 Občianskeho zákonníka má v prípade úmrtia matky právo domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy.

33. V konaní nebolo sporné, že žalovaný 2/ spôsobil dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej matka žalobkyne utrpela smrteľné zranenia, ktorým po prevoze do nemocnice podľahla. Trestným rozkazom Q. súdu Komárno sp. zn. 2T/24/2019-652 bol žalovaný 2/ uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest. Žalovaný 2/ bol tak v čase vzniku dopravnej nehody držiteľom (prevádzateľom) motorového vozidla. Občianskoprávna zodpovednosť žalovaného 2/ za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov v súvislosti s predmetnou nehodou je daná podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Táto zodpovednosť je zodpovednosťou objektívnou. Ak podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá poškodenému za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzateľ motorového vozidla, potom za použitia analógie (§ 853 Občianskeho zákonníka) zodpovedá tento prevádzateľ aj za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osoby (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3Cdo 228/2012). Žalovaný 2/ je preto pasívne vecne legitimovaný.

34. K pasívnej vecnej legitimácii žalovanej 1/ súd udáva, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Keďže osobné motorové vozidlo, ktoré žalovaný 2/ viedol

bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovanej 1/, je daná aj pasívna vecná legitimácia žalovanej 1/. V súvislosti s pasívnou vecnou legitimáciou žalovanej 1/ súd uvádza, že aj Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí C-22/2012 okrem iného poukázal i na ustálenú judikatúru prijatú vo veci Margues Almeida, C-300/10, podľa ktorej zámerom smerníc nie je harmonizácia režimov zodpovednosti za škodu, ale členské štáty sú stále oprávnené upraviť režim zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Táto ich voľnosť je však zároveň obmedzená tým, že druhá smernica (smernica Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel), ktorá dopĺňa prvú smernicu (smernica Rady 72/166/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) stanovuje povinné krytie niektorých škôd, medzi ktoré patrí najmä ujma na zdraví, v určitých minimálnych sumách. Teda, medzi škodami, ktoré musia byť kryté sa v súlade s článkom 1 ods. 1 druhej smernice nachádza najmä ujma na zdraví. Súdny dvor ďalej spresňuje, že ujma na zdraví predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade so smernicami, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Ak teda vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Týmto vnútroštátnym právom jev našich podmienkach Občiansky zákonník, ktorý v ustanovení § 11 a § 13 priznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia blízkej osoby.

35. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17. augusta 2016 uviedol, že hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ďalej uviedol, že k záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. (podobne aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11. októbra 2016).

36. Na uvedené závery Súdneho dvora Európskej únie a Ústavného súdu Slovenskej republiky nadviazal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 6 MCdo 1/2016 z 31. júla 2017, v ktorom vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú (rozsudok ESD zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). Uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu bolo ako judikát publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.

37. Po vyriešení otázky vecnej legitimácie súd pristúpil k preskúmaniu samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. V konaní nebolo sporné, že protiprávnym konaním žalovaného 2/, ktorého dôsledkom bola smrť matky žalobkyne, došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobkyne na súkromie

ako jedného z osobnostných práv fyzickej osoby. Právo na súkromie zahŕňa aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami a súčasťou súkromného života je tiež rodinný život zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a to bez ohľadu na to, či spolu trvale žijú alebo nie. V zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú právnymi prostriedkami ochrany osobnosti najmä upustenie od neoprávnených zásahov, odstránenie následkov takýchto zásahov a primerané zadosťučinenie. Ak by sa však morálne zadosťučinenie podľa toto ustanovenia nezdalo postačujúce, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má dotknutá fyzická osoba právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z objektívneho pohľadu strata jedného z najbližších rodinných príslušníkov je neodčiniteľnou ujmom, ktorá postihuje zostávajúcich členov, preto je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka s ohľadom na neodčiniteľnosť tohto zásahu adekvátnym prostriedkom ochrany vo vzťahu k nemu. V danom prípade smrť matky žalobkyne predstavovala pre žalobkyňu mimoriadne významný, veľmi hlboký, no predovšetkým nereparovateľný zásah. Súd mal vykonaným dokazovaním, najmä z výsluchu žalobkyne a svedka L. P. za preukázané, že vzťahy medzi nebohou a žalobkyňou boli silné a intenzívne, tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Tragédia zasiahla do ich životov zásadným spôsobom a nenávratne tak pretrhla ich silné citové väzby. Žalobkyňa v dôsledku tejto tragédie stratila možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojou matkou a od jej smrti je tak ochudobnená o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Žalobkyňa do dnešného dňa v dôsledku nečakanej smrti svojej matky trpí pocitmi smútku, matka jej veľmi chýba, stále čaká, že sa jej matka vráti, aj keď vie, že to nie je možné. Smrť matky žalobkyne bola náhla, nečakaná a nepredvídateľná, preto žalobkyňa nemala možnosť rozlúčiť sa s ňou a byť s ňou v posledných chvíľach jej života. Za daných okolností by preto žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobkyne, ktorej právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. Z uvedeného dôvodu súd považoval samotný základ žaloby, teda nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za dôvodný.

38. Súd pri rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prvom rade zohľadnil nesporné skutkové tvrdenia strán sporu, že žalobkyňa je plnoletou dcérou nebohej, ktorá od svojej matky nebola finančne závislá, nežili v spoločnej domácnosti, žalobkyňa mala vlastnú rodinu, s ktorou žila oddelene od svojej matky. Zároveň však ďalej zohľadnil aj tie skutočnosti, o ktorých vypovedali tak žalobkyňa ako aj svedok L. P., podľa ktorých predčasná, náhla a nečakaná smrť matky žalobkyňu hlboko a významne zasiahla, keďže s ňou bola v každodennom kontakte, matka k nej každý deň chodila, pomáhala jej s výchovou detí a na ňu jedinou sa žalobkyňa mohla spoľahnúť a zveriť jej aj svoje najmladšie dieťa trpiace vážnou formou autizmu. Žalobkyňa sa so svojou matkou intenzívne stretávala, vzájomne si pomáhali, boli na seba naviazané. Strata matky zanechala v žalobkyňi obrovskú duševnú ujmu, s ktorou sa ani po rokoch nedokáže vyrovať. Vzhľadom na vek zomrelej (61 rokov) a jej zdravotný stav tu bola perspektíva ďalšieho trvania ich harmonického fungovania. Žalobkyňa svoju matku stratila predčasne vo svojich 38 rokoch.

39. Pokiaľ žalovaná 1/ poukazovala na skutočnosť, že výpovede žalobkyne a jej partnera L. P., ktorý v konaní vypovedal ako svedok, sú v niektorých tvrdeniach rozporuplné, súd k uvedenému udáva, že nešlo o taký významný rozpor v ich tvrdeniach, z ktorého by mohli vzniknúť pochybnosti o tom, či bola žalobkyňa so svojou matkou v každodennom kontakte. Podľa názoru súdu je v prejednávanej veci menej významná tá skutočnosť, či žalobkyňa bola so svojou matkou aj v dopoludňajších hodinách alebo len v popoludňajších, ako aj skutočnosť, či pri všetkých týchto stretnutiach bol alebo nebol prítomný partner žalobkyne. Je zrejmé, že bežný život každého človeka prináša mnoho rôznych situácií, preto sa možno dôvodne domnievať, že matka žalobkyne nechodila k žalobkyňi každý deň v rovnakom čase, a to najmä za predpokladu, že k nej chodila niekedy bicyklom a niekedy autobusom, teda nebola nevyhnutne viazaná na istý typ pravidelnej dopravy. Z uvedeného dôvodu preto súd tieto rozpory v tvrdeniach žalobkyne a svedka L. P. nepovažoval za natoľko významné, aby mohli spochybniť pravdivosť ich výpovede.

40. Rovnako pokiaľ žalovaná 1/ namietala, že nebolo potrebné, aby matka žalobkyne pomáhala žalobkyňi so starostlivosťou o syna trpiaceho ťažkou formou autizmu v doobedných hodinách, keďže z výpovede svedka L. P. vyplýva, že ich syn chodí do školy a pred tým chodil do škôlky, nebola ani táto okolnosť takého významného charakteru, že by mohla ovplyvniť výšku priznanej náhrady nemajetkovej

ujmy. Pre rozhodnutie súdu bolo totiž v tomto smere podstatné to, že žalobkyňa smrťou svojej matky stratila človeka, ktorému v akejkol'vek potrebnej chvíli mohla zveriť svojho syna, ktorý vzhľadom na trpiaci autizmus vyžaduje osobitný typ starostlivosti, s ktorou žalobkyňa v potrebných chvíľach mohla pomôcť práve jej matka, na ktorú bol syn žalobkyne zvyknutý. Táto skutočnosť je o to podstatnejšia, že stratou matky žalobkyňa prišla o jediného blízkeho človeka, ktorý jej so starostlivosťou o syna mohol pomôcť, keďže ako to sám uviedol svedok L. P., on ako otec dieťaťa sám túto osobitnú starostlivosť nezvláda.

41. K námietke žalovanej 1/, že žalobkyňa sa nemusela podrobiť žiadnej odbornej liečbe a nevyhľadala ani žiadnu inú odbornú pomoc, súd udáva, že každý človek prežíva utrpenú ujmu inak. Niektorí prežitú ujmu spracováva sám, o prežitých strastiach nevie alebo nechce rozprávať, uzavrie sa do seba a nádeja sa, že čas aspoň trochu zmierni jeho utrpenie, iní sa svojimi trápeniami obrátia na odborníka a hľadajú pomoc u neho. Rozdiel v spôsobe, akým každý z nás spracováva prežitú ujmu však nemôže byť merítkom veľkosti utrpenej ujmy.

42. K tvrdeniu žalovanej 1/, že súd by mal pri rozhodovaní zohľadniť aj to, že žalovaný 2/ sa žalobkyňu mal osobne ospravedlniť v pohrebníctve, čo vyplýva z jeho písomnej výpovede, súd udáva, že uvedenú okolnosť nemohol zohľadniť, keďže žalobkyňa pri svojej výpovedi naopak tvrdila, že žalovaného 2/ nikdy nevidela, teda sa jej nemohol ani ospravedlniť. V danom prípade preto ide o úplne protichodné vyjadrenia strán sporu. Keďže žiadna zo strán sporu nenavrhol vykonať žiaden dôkaz, ktorými by bolo možné tieto protichodné tvrdenia žalobkyne a žalovaného 2/ odstrániť a súd nemohol bez návrhu strán sporu takýto dôkaz obstaráť a vykonať, súd na údajné ospravedlnenie sa žalovaného 2/ žalobkyňu neprihliadal ako na skutočnosť majúcu vplyv na výšku náhrady nemajetkovej ujmy.

43. Podľa názoru žalovanej 1/ by mal súd ďalej zohľadniť aj skutočnosť, že žalovaný 2/ dobrovoľne uhradil náklady spojené s pohrebom matky žalobkyne a tieto výdavky si ani nežiadal refundovať od žalovanej 1/. K uvedenému súd udáva, že táto okolnosť nemá žiaden vplyv na požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, keďže žalovanému 2/ povinnosť uhradiť primerané náklady spojené s pohrebom vyplýva priamo z ustanovení § 449 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. V prípade, že by žalovaný 2/ túto svoju povinnosť nesplnil dobrovoľne mohla by si žalobkyňa nárokovať aj toto plnenie, ktoré by však bolo posudzované v zmysle ustanovení § 449 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, preto okolnosť, že žalovaný 2/ dobrovoľne uhradil náklady spojené s pohrebom nemožno zohľadniť pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne za neoprávnený zásah do jej osobnostných práv.

44. Žalovaná 1/ ďalej namietala, že súd by mal prihliadať aj na to, že nebohá v čase dopravnej nehody nemala na sebe žiadne reflexné prvky, ktoré by mohli prispieť k tomu, aby ju žalovaný 2/ zbadal skôr. Keďže k nehode došlo 08.03.2018 okolo 6:02 hod., teda ešte pred východom slnka, bolo v záujme ochrany zdravia poškodenej, aby mala na sebe tak skoro ráno reflexné prvky. Na základe uvedeného sa žalovaná 1/ nazdáva, že nebohá porušila všeobecnú prevenčnú povinnosť v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka počínať si tak, aby nedochádzalo ku škode na zdraví. Súd k uvedenému udáva, že pokiaľ žalovaná 1/ touto námietkou žiadala, aby súd uvedenú skutočnosť zohľadnil ako spoluzavinenie nebohej na dopravnej nehode, s týmto sa nemožno stotožniť. Zo znaleckého posudku F. X. I. č. 22/2018, ktorý je súčasťou spisu Q. súdu Komárno sp. zn. 2T/24/2019 totiž jednoznačne vyplýva, že príčinou dopravnej nehody, pri ktorej matka žalobkyne utrpela zranenia nezlučiteľné so životom, bola výlučne nesprávna technika a spôsob jazdy žalovaného 2/, ktorý nedal prednosť chodkyňiam prechádzajúcim cez cestu riadne po priechode pre chodcov. Nesprávna technika a spôsob jazdy spočívali v tom, že sa žalovaný 2/ v plnej miere nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke. Na vstup chodkýň do vozovky na priechod pre chodcov aj napriek tomu, že blikali LED prvky umiestnené vo vozovke, reagoval neskoro. Naopak technika a spôsob použitia vozovky chodkyňami bola správna. Svojim vstupom na priechod pre chodcov žalovaného 2/ len obmedzili vzhľadom ku skutočne zistenej aj dovolenej rýchlosti osobného motorového vozidla pri včasnej reakcii jeho vodiča. Napriek tomu, že znalec v znaleckom posudku zdôraznil absentujúce reflexné prvky alebo reflexný bezpečnostný odev a uviedol, že v prípade, ak by chodkyne použili reflexný bezpečnostný odev, boli by pre vodiča, ktorý sa v plnej miere venuje vedeniu vozidla a sleduje situáciu v cestnej premávke skôr, včas spozorovateľné a teda by na ich pohyb vo vozovke mohol včas reagovať, súd má za to, že nepoužitie reflexných prvkov matkou žalobkyne nemožno zohľadniť ako spoluzavinenie nebohej na dopravnej nehode, keďže jednak zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť chodcov mať na sebe pri prechádzaní cez priechod pre chodcov reflexné prvky (zákon č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke ukladá povinnosť mať na sebe reflexné prvky len v prípade chodca idúceho po krajnici alebo po okraji vozovky nie prechádzajúceho cez priechod pre

chodcov). Navyše zo záverov znaleckého posudku jednoznačne nevyplýva, že v prípade, že by nebohá mala na sebe tieto reflexné prvky, k nehode by nedošlo. Zo znaleckého posudku totiž vyplýva len to, že ak by nebohá použila reflexné prvky bola by pre takého vodiča, ktorý sa v plnej miere venuje vedeniu vozidla a sleduje situáciu v cestnej premávke, skôr, včas spozorovateľná. Je však nesporné, že žalovaný 2/ sa v plnej miere nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, preto nemožno bez ďalšieho dospieť k záveru, že ak by matka žalobkyne v čase nehody mala reflexné prvky, žalovaný 2/ by ju zbadal včas a k nehode by nedošlo. V súvislosti so žalovanou 1/ vznesenou námietkou, že nebohá nepoužitím reflexných prvkov porušila všeobecnú prevenčnú povinnosť stanovenú ustanovením § 415 Občianskeho zákonníka súd poukazuje na to, že každý je povinný pri akomkoľvek svojom počínaní zachovávať vždy taký stupeň ostražitosti (pozornosti), ktorý možno vzhľadom na konkrétnu časovú a miestnu situáciu od neho rozumne požadovať a ktorý, objektívne posudzované, je spôsobilý zabrániť, alebo aspoň čo najviac obmedziť riziko vzniku škôd na živote, zdraví alebo majetku, avšak neukladá povinnosť predvídať každý v budúcnosti možný, t.j. čo i len potencionálny vznik škody. Všeobecná prevenčná povinnosť nie je absolútna, keďže nie je možné zaistiť, aby ku škodám nedochádzalo nikdy. V danom prípade má súd za to, nebolo porušením všeobecnej prevenčnej povinnosti nebohou to, keď aj za zníženej viditeľnosti v ranných hodinách prechádzala v obci cez LED osvetlením osvetlený priechod pre chodcov (teda v mieste na to určenom) bez reflexných prvkov.

45. Súdna prax v Slovenskej republike je v prípadoch priznávania nemajetkovej ujmy blízkym osobám nejednotná čo sa týka výšky priznanej náhrady, na čo poukazovali aj strany sporu. V prejednávanej veci bolo nesporné, že neoprávneným zásahom, za ktorý zodpovedá žalovaný 2/, bola narušená celistvosť rodiny žalobkyne, bolo zasiahnuté do jej rodinného a súkromného života, pričom následky tohto zásahu sú trvalé a nezvratiteľné. Smrť blízkej osoby je pre pozostalých traumatizujúca udalosť. Každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť. Hodnota ľudského života je nevyčísliteľná v peniazoch. Účelom nemajetkovej ujmy je zmierniť duševnú bolesť. Vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy (smrť matky ako blízkej osoby je intenzívnym a nereparovateľným, nezvratným zásahom) a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva (dopravná nehoda spôsobená nedbanlivostným konaním žalovaným 2/), na atribút primeranosti v záujme dosiahnutia účelu kompenzácie (ktorým je zmiernenie utrpenia žalobkyne, nie však potrestanie žalovaného 2/ ako pôvodcu zásahu) a na okolnosti správania sa žalovaného 2/ (ktorý svoj čin dodnes ľutuje a sám ním trpí), súd vyhodnotil, že požiadavke primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v danom prípade zodpovedá suma 10.000,00 eur. Keďže žalobkyňa žiadala priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy ako bola súdom priznaná, súd žalobu čo do zvyšku nároku zamietol.

46. Súd nezaviazal žalovaných na plnenie spoločne a nerozdielne, ako to žiadala žalobkyňa, ale rozhodol, že v rozsahu plnenia jedného z nich zaniká povinnosť plniť druhému, keďže žalovaní nevystupujú ako solidárni dlžníci, pretože ich záväzok plniť vyplýva pri každom z nich z iného právneho predpisu. Žalobkyňa má právo žiadať plnenie od ktoréhokoľvek zo žalovaných, pričom vzájomné vyporiadanie medzi žalovanými je iba záležitosťou žalovaných, a týka sa ich právneho vzťahu vyplývajúceho zo zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súd pritom poukazuje na skutočnosť, že s účinnosťou od 01.01.2002 je povinné zmluvné poistenie upravené v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, kde § 15 zakladá priamy nárok poškodeného proti poisťovni, a teda poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťiteľovi, pričom zároveň si poškodený môže uplatňovať náhradu škody aj od poisteného škodcu. Poškodený si tak môže svoj nárok uplatniť buď samostatne voči každému zo žalovaných, alebo spoločne voči obom, avšak plnenie môže dostať len raz. Keďže ide o nárok žalobcov na plnenie proti dvom subjektom z iného právneho dôvodu, vzájomný vzťah žalovaných 1/ a 2/ je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil žalobkyňa ako veriteľovi jeden z nich, zaniká dlh, a tým aj povinnosť druhého žalovaného. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo79/2003, z ktorého vyplýva, že ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania medzi stranami sporu, uvedená skutočnosť zakladá výnimku zo zásady „ne ultra petitem“, a preto v prípade, ak sa žalobca domáha zaviazať žalovaných k solidárnemu plneniu, súd nie je viazaný takýmto návrhom žalobcu, pokiaľ ide o uloženie povinnosti na plnenie spoločne a nerozdielne. Súd nemôže iba prekročiť celkovú výšku peňažného plnenia uplatneného v podanej žalobe.

47. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu ako je tomu aj v prípade určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V

týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku a nemožno ho preto zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku konania na základe úvahy súdu. Žalobca má v takom prípade právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Priznanie plnej náhrady trov konania z prisúdenej sumy je odôvodnené interpretáciou pojmom úspech vo veci, keďže ten sa musí skúmať čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku, keďže pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobkyne na ochranu osobnosti bolo zasiahnuté. Výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na aktuálny nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 04.02.2021, sp. zn. III. ÚS 475/2018-31, v ktorom ústavný súd dospel k rovnakým právnym záverom. Žalobkyňa si voči žalovaným 1/ a 2/ uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch celkom vo výške 50.000 eur. Súd rozhodol o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť jej sumu 10.000 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobkyňa mala teda v spore o ochranu osobnosti vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výška závisela od úvahy súdu, čo do právneho základu plný úspech a v zmysle zásady úspechu jej vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ patrí plná náhrada trov konania počítaných z výšky prisúdenej sumy.

48. O povinnosti žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť súdny poplatok súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Žalobkyňa je v tomto konaní osobne oslobodená od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, teda ako žalobkyňa v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré jej boli spôsobené trestným činom. Súdny poplatok bol vypočítaný podľa položky 7b písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu uvedeného zákona. Jeho výška je 66 eur a 3 % z výšky uplatnenej z nemajetkovej ujmy. V danej veci si žalobkyňa uplatnila nemajetkovú ujmu vo výške 50.000 eur, úspešná čo do výšky bola v sume 10.000 eur, teda v rozsahu 20 % a neúspešná v rozsahu 80 %, preto žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť súdny poplatok zo žaloby podľa pomeru ich neúspechu vo veci, t.j. vo výške 20 % súdneho poplatku, teda v sume 66 eur + 3% zo žalovanej sumy (1.500,00 eur), čo je spolu 1.566,00 eur, z toho 20%, teda zaokrúhlene sumu 313,00 eur. Poplatková povinnosť žalovaných je spoločná a nerozdielna podľa § 2 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Poučenie:

Proti I., II. a III. výroku tohto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Komárno.

Proti IV. výroku tohto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Ak zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje osobitné náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutia považuje za nesprávne (odvolacie dôvody, a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok, nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia veci (365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).